

Nordisk Folkriktsdag Helsingfors 2007

Mauri Nygård:

VARFÖR SYNS ICKE EU-KRITIKEN I FINLANDS RIKSDAG?

Riksdagsvalet år 2007 och EU

I år har det gått 100 år i Finland sedan det första moderna valet, där också kvinnorna för första gången i världen hade rätt att såväl ställa upp kandidater som att rösta. På den tiden var Finland underställd den ryske kejsaren.

I oktober 1994 hade man i Finland arrangerat en rådgivande folkomröstning om medlemskap i EU. Av de godkända rösterna var ca 57 procent för en anslutning. Av alla röstberättigade var dock blott ca 40 procent för ett medlemskap. Majoriteten hade alltså antingen ingen åsikt eller var motståndare. Röstningsprocenten var sedvanliga 74.

I Finland var propagandan för en anslutning till EU mycket kraftig och mångsidig. Också industrins intresseorganisationer koncentrerade sig på att skrämman med det ryska hotet och ställde ut material från Vinterkriget i sin kampanjbuss och det var nästan allt vad det fanns i bussen. En minister ljög i TV om lantbruksavtalet, som inte alls var klart, osv. Svenskarna godkände sedermera avtalet, men normmännen gick inte i den här fällan. Det kan vi fortfarande glädja oss åt.

Vid medlemsförhandlingarna och efter dem har Finland varit underkastad en nyliberalistisk regeringsmakt oberoende av regeringspartierna, med allmänt kända följder. I Finland körs den offentliga sektorn ner och dessutom är avsikten att köra ner också lantbruket med hjälp av EU. Välfärdsstaten skrotas så snabbt det bara är möjligt för röstarna. Alltså är det inget under, att gallupundersökningarna visar att finländarna alltjämt förhåller sig mycket kritiska till medlemskapet. Enligt en förfrågning är hela 71 % motståndare till EU-grundlagen.

Märkligt är det dock, att motståndet syns så dåligt i valresultaten. Helt klart är att Unionens tillskyndare var rädda för en snabbare och häftigare våg av motstånd. De ändrade också Finlands brottslagstiftning så, att landsförräderi nu preskriberas efter 10 år. Tidigare fanns det ingen tidsgräns för preskribering.

I Finland finns det tre sk. stora EU-partier, vilka turvis drar EU-lasset medan ett av dem är skenbart i opposition. I själva verket utgör Centern, SDP (socialdemokraterna) och Samlingspartiet (högerpartiet) ett slags underavdelningar av samma parti. I år besegrade Samlingspartiet överraskande socialdemokraterna, men Centern bevarade med knapp nöd sin position som största parti och dess ordförande fortsätter som statsminister. Soc dem är i opposition. Riksdagsplatserna fördelades sålunda på följande sätt (inom parentes förändringarna sedan riksdagsvalet 2003 i procentenheter):

Centern 51 (-1,6), Samlingspartiet 50 (+3,7), SDP 45 (-3,1), Vänsterförbundet 17 (-1,1), De Gröna 15 (+0,5), SFP (Svenska Folkpartiet) 9 (0,0) Kristdemokraterna 7 (-0,4), Sannfinländarna 5 (+2,5), Åland 1.

Sammanlagt alltså 200.

Den största förändringen i eget röstetal med hänsyn till tidigare fick Sannfinländarna uppleva, hela +156 %.

De partier som tidigare lämnats utanför riksdagen hamnade också nu långt ifrån riksdagsrepresentation. Av dessa fick Finlands kommunistiska parti flest röster (0,7 %), följt av Seniorpartiet (0,6 %) och Självständighetspartiet (0,2 %).

Av riksdagspartierna har Sannfinländarna representerat den mest EU-kritiska linjen på sista tiden. Av grupperingarna med litet röstetal har också kommunisterna varit EU-kritiska, liksom Självständighetspartiet som uppkom speciellt för att bekämpa EU-medlemskapet. Självständighetspartiet (SP) är en ny gruppering, som i många distrikt var i valförbund med Sannfinländarna. SP gagnade tydligen sin partner. Också inom Vänsterförbundet och Kristdemokraterna finns EU-kritiska röster (riksdagsledamöter) och partierna är motståndare till EU-grundlagen. Bland de gröna finns bara en EU-kritiker.

Om Finlands historia

Orsaken till valresultatet kan man först söka från historien.

Finland anslöts till det svenska riket på 1100- och 1200-talen. Finnarna var kungens trogna undersåtar och goda soldater i stormakten Sveriges armé. På 1700-talet ville eller kunde dock inte Sverige försvara sin östra rikshalva mot ryssarna och landet led illa. År 1809 anslöts Finland slutligen till Ryssland men fick autonomi. Bl.a. bevarades den tidigare svenska lagstiftningen.

Under den ryska tiden spirade nationalidéerna på allmänuropeiskt sätt, först närmast bland den svenskspråkiga överklassen. Bl a riktades intresset mot det finska språket och folkdiktningen. Ett finskt skriftspråk uppstod.

Allt gick mycket bra i landet och finländarna beundrade den ryska tsaren.

Men för drygt hundra år sedan ändrades ryssarnas inställning. Nu ville de försvaga storfurstendömet Finlands ställning och under Första världskriget ledde utvecklingen till att självständighetsstråvan fick ökat inflytande. Jägarrörelsen uppkom. Den bestod av att unga män flydde via Sverige till Tyskland för att skaffa sig krigarutbildning vid den tyska fronten. Men i Finland användes kunskaperna närmast mot landsmännen i inbördeskriget 1918. Landet hade förklarat sig självständigt i december 1917. Penninghögern, företagarvärldens grädda, utgjordes till stor del av folk som hade invandrat, och de började stöda självständigheten först i sista skedet efter den ryska revolutionen. Sedan också en tysk truppenhet började under slutskedet av inbördeskriget rensa södra Finland från röda och Finland valde en tysk kung till statsöverhuvud. Men Tyskland förlorade kriget och kungen kom aldrig hit. Landet gjordes till republik, men utan en grundlagsdomstol.

Efter den röda terrorn, inbördeskriget och den mycket värre vita terrorn förbjöds den kommunistiska rörelsen för ungefär 25 års tid. Den sk demokratin var mycket bristfällig. Så inträffade Vinterkrigsundret. Folket kämpade mycket väl mot Sovjetunionen vinterhalvåret 1939-40. Genom ett hemligt avtal hade Tyskland överlätit Finland till den sovjetiska intressesfären, varav Vinterkriget följde. När Tyskland senare anföll österut, var finnarna ivrigt med för att åstadkomma ett Storfinland.

Efter Andra världskriget har landet varit tämligen demokratiskt. Penninghögern reglerades av rädslan för Sovjetunionen och kommunismen. Både hos oss och i de västra grannländerna

uppstod sk välfärdssamhällen. Detta var en enastående prestation i mänsklighetens historia och perioden räckte ca 50 år. Efter Sovjetunionens fall har man kunnat ta avstånd från detta och även de nordiska länderna drivs nu mot normaltillståndet i den mänskliga historien. Majoriteten av världens människor lever också nu i något slags diktatur och majoriteten av FN:s medlemsländer är icke-demokratier.

När Sovjetunionens president hette Gorbatsjov tog Finland viktiga steg mot en västlig integration. Genom den sk. fasta växelkursen eller den starka markens politik siktade Finland av allt att döma från början till en möjligast långtgående integration. Vi ville uppfylla alla planerade EMU-kriterier redan i det skedet när landet inte hade förutsättningar för det och inte hade officiella syften. Följden var en djup depression, integrationsdepressionen.

Depressionen uppkom kanske med flit. På så sätt sattes ju hela vänsterns ekonomiska resurser ur spel. Minister Matti Aura sade redan år 1992, att integrationen kräver att vi måste låta våra företag växa större än den kritiska massan och att också bankerna bör vara med om detta. Och så skedde. Med hjälp av depressionen.

När vi har diskuterat orsakerna till depressionen har vi bedragit oss själva. Massmedia märkte inte alls, att det förekom integrationsdepression också i andra länder. Uppstigningen ur depressionen har sedan gett nationalekonomin fina tillväxtkurvor i medeltal. Våra makthavandes härskare tror dock att skilnader i välståndet bör förstoras. Och denna politik följer man nu.

Viljan till underkastelse

Människan tror att hon själv bestämmer om sitt liv, fastän vi i verkligheten är fullständiga flockdjur. En betydande positiv egenskap i artutvecklingen har varit att vi söker oss till flocken och underkastar oss respektive ledares makt. De som drar sig undan har varit lätta att eliminera och små samfund har dött genom inavel. Flocken skapar trygghet.

Lusten att underkasta sig och idealisera stora ledare syns bl a i dyrkan av kungligheter. Också för finländarna är det typiskt att de alltid har trott gott om kungar och kejsare. En kung ville man inte förgöra fast man klagade på förtrycket. Under senaste krig intog marskalk Mannerheim och sedermera president Urho Kekkonen kungens plats i många finnar föreställningsvärld. Kekkonen tog ansvaret för den vanliga medborgaren och även för andra politiker. Det känns lätt att leva när ansvaret inte tynger.

En del människor anklagar Kekkonen för kryperi inför Sovjetunionen, men samma personer har kastat sig på knä inför Bryssel och ser inget märkligt i det.

Fastän Finland var ett särskilt ryskt storfurstendöme ansåg ryska kejsaren dock att finnarna var ett folk som inte självständigt kunde sköta sina angelägenheter. Ryssarna använde skällsordet 'tshuna' om finnarna. Det betyder ungefär smutsiga och lata. På svenska skulle det betyda ungefär samma som fjärtar.

Också om man här inte speciellt gillar EU-medlemskapet så röstar finska folket på sina ledare, som förut. Att byta ut dem skulle betyda att man vore tvungen att ta ett för stort ansvar. Det är lättare att blunda, att koppla av hjärnan och delta i självständighetsfirandet och dyrka de stupade hjältarna. Att leka med dom andra som om ingenting hade hänt.

Den fullständiga underkastelsen får en att tvivla tom. på Vinterkrigsundret. Var det enbart en manifestation av stor fosterländskhet eller lydde soldaterna bara hörsamt sina officerare och

överbefälhavaren Mannerheim? De protesterade nog men lydde ändå. Precis som idag. Också hakkapeliterna hade kämpat tappert för den svenska kungen långt borta i Europa. Rentav samtidigt som ryska kosacker vandaliserade deras hembygd. – Jag hoppas att framtiden möjligast snabbt visar att dessa kätterska misstankar är obefogade och att Finlands folk visar att det också har en egen vilja.

Massmedias roll

När den nuvarande maktfördelningsdoktrinen skapades i upplysningens tidevarv var populasen inte läskunnig och det fanns inte röken av medial massinformation. När tidningarna sedan blev allt vanligare, så uppfattades de som folkets vänner. De revolutionära var ju de som distribuerade flygblad i Ryssland. Tidningspressen uppfattades så småningom som en självständigmaktfaktor och man började kalla den för den fjärde statsmakten.

Men i Hitlers Tyskland var läget redan ett annat. De använde sig av pressen, radion och filmen. Nästan hela tyska folket rycktes med av ledaren, alla var helt entusiastiska. Forskarna och politikerna i väst konstaterade sedan att media var mäktiga och lade dem på hyllan. Sedan kom ännu televisionen och koncentrationen av medievärlden därtill, men detta har inte lett till något särskilt. Koncentrationen har samtidigt betytt att de ideella media är på väg ut och att media och storfinanserna fusioneras. Penninghögern har givetvis ansett utvecklingen vara en bra sak. Nu har de alla instrument till att styra människor och samhällen. De har de bästa styrningsmedlen i världshistoria. Den som äger medier har makt att lyfta upp eller skjuta politiker i sank. Demokratien också utan EU skulle inte vara mycket värd. Nu lever vi rentav i en mjuk fascism, där censur och självcensur är fakta.

Någon hjälp står inte att få när det gäller Internet heller. Nätet kan kontrolleras och spioneringen är redan i full gång överallt. Att tiga är en effektiv metod att påverka också på internet. Den nyaste tekniken används effektivt när den nya ångestladdade polisstaten byggs upp.

Vid det senaste riksdagsvalet i Finland förekom också det att de små partierna inte fick diskutera med riksdagspartierna. ”Småfolket” hade en egen intern diskussion.

Som enligt ett gemensamt beslut gjorde media också detta val till ett statsministerval, alldeles som förra gången. Sorglöst och med förakt för demokratien delade media upp partierna redan före valet i tre stora och så resten. De tre EU-partiernas ordförande förde sina interna debatter till lust och leda. Inga andra partier släpptes till, i synnerhet inte partierna utanför riksdagen.

Media gjorde alltså medvetet valet till ett personval och till en fars. Träffande sa en kvinna i radion en gång redan tidigare att hon röstar på (högerledaren) Sauli Niinistö därför att han har de sexigaste ögonen.

Människoartens utveckling har inte gett oss verktyg att motstå den moderna massinformationen. Flockdjuren Homo Sapiens leds liksom får i rep och utan misskund. Partistödet och något slags presstödet räcker alls inte till. De kloka i samhället borde börja dryfta hur massmedia på ett äkta sätt kunde betjäna det demokratiska samhället. Vilka nya konstruktioner kunde det vara fråga om?

Men bilden av de finländska medierna skulle inte vara på långt när fullständig om vi inte nämner SanomaWSOY och dess mäktiga gestalt Aatos Erkko. När det gäller viktiga saker är han mäktigare än hela riksdagen sammanlagt. Erkko har tidigare varit med i Rupert Murdochs styrelse och Bilderberg-mötena. Han rör sig alltså på en nivå där man planerar det stora

kapitalets världsrevolution. I Finland äger han bl. a tidningarna Helsingin Sanomat och Ilta-Sanomat, TV4, ett bokförlag, Finska bokhandeln och R-kioskerna.

Någon utlänning undrar kanske varför inget av de stora partierna rejält är EU-motståndare. Svaret måste man igen en gång söka hos mediaväldet. Det var media som t.ex. i tiden före folkomröstningen valde De Grönas ordförande, som först efter valet visade sig vara EU-anhängare. Så skedde också att SDP-ordföranden snabbt utbyttes, på mediernas försorg. Den förre hade visat sig en aning tveksam i integrationsfrågor. Naturligtvis förstår sig yrkespolitiker numera att automatiskt ha de rätta åsikterna för att på rätt sätt vinna mediernas bevägenhet.

Valsystemet och statsstödet

I Finland ställer inte partierna upp sina kandidater i preferensordning på förhand. Vi har inte heller någon officiell valtröskel. I praktiken blir det dock en tröskel därför att landet är indelat i valkretsar. I de små kretsarna på utvecklingsområdena är tröskeln så hög som 14 procent, i Nyland är den 3 procent.

På grund av valtröskeln kom De Grönas ordförande inte in i riksdagen i år, vilket har lett till diskussioner och bildandet av en arbetsgrupp. Målet tycks vara att förändringarna i lagens ska ske först efter åtta år och att partierna skulle förlora sin valförbundsmöjlighet helt. En positiv förändring i arbetsgruppens agenda är att vissa små valkretsar skulle fusioneras räknemässigt, vilket skulle leda till en lägre rösttröskel.

Möjligheten till valförbund har i nuläget varit bristfällig i det hänseendet, att förbunden inte särskiljer partierna. Alla kandidater och röster är alltså i en och samma påse.

Vårt valsystem gagnar de stora och det leder till att röstarna inte anser de nya småkandidaterna vara trovärdiga. Det är inte lätt för sympati att bli en röst.

Staten i Finland strävar till att hindra nya politiska aktörer att framträda också på det sättet att partistöd utbetalas endast till riksdagspartierna. I Sverige är det annorlunda. Dessutom ordnade de finska riksdagspartierna ett extra valbidrag till sig själva i år, hela 12 000 euro per riksdagsledamot.

Sammandrag

Det finns alltså många orsaker till att motståndarna till EU-medlemskapet syns dåligt i riksdagen. Den grundläggande faktorn är nog människosläktets böjelse för flockmentaliteten och att man vill fly undan personligt ansvar. Detta lägger också grunden till att de nutida medierna regerar, någonting som vår artutveckling inte skyddar oss emot. Maktmedierna har förvandlats från att ha försvarat den lilla människan till en viktig del av makt- och styrmaskineriet och de använder sin makt utan omsvep, utan att bry sig om demokratins spelregler. Mediernas ställning i det samhälleliga förvaltningsmaskineriet borde snabbt tas till granskning. Media borde fås att tjäna folkväldet, inte penningväldet som nu är fallet.

Också vår lagstiftning och understödspolitik som gynnar de stora partierna är i mindre grad orsak till att EU-kritiken är så osynlig vid valen.

I Finland har därtill människorna passiverats av tvånget att underkasta sig främmande kungars, tsarers, marskalkens och Kekkonens vilja. Vi har blivit tsuhnis.